

Projekt nowej konstytucji Syryjskiej Republiki Arabskiej

26 lutego 2012

Zapowiedź zmiany konstytucji Syrii już od dłuższego czasu była głównym aspektem reform ogłaszanych przez syryjskiego prezydenta Bashara al-Asada. Wcześniejsze posunięcia, jak np. zniesienie stanu wyjątkowego, który od 40 blisko lat panował w tym kraju, czy reformy socjalne, nie spotkały się z szerokim odzewem. Nie zmienia to faktu, że Syria nadal zmaga się obecnie z olbrzymią rebelią na własnym terytorium, która rujnuje życie bez wyjątku wszystkich mieszkańców tego państwa, a także niezwykle destrukcyjnie wpływa na syryjską gospodarkę.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że zarzewiem i głównym ogniskiem rebelii jest miasto Homs, które stanowi serce gospodarcze kraju, w którym zbiegają się wszystkie arterie państwa – sieci elektryczne, rurociągi, przemysł itp.

Jedną z odpowiedzi na ten stan, jest dalsza próba reform, która w efekcie ma zmienić obecny kształt kraju i uspokoić napiętą sytuację. Do najpoważniejszych zaproponowanych zmian należy reforma konstytucji syryjskiej. Projekt dokumentu, którego treść prezentujemy poniżej, zakłada likwidację zapisu przewodniej roli partii rządzącej (został on wykreślony). Do tej pory taką przewodnią rolę sprawowała Socjalistyczna Partia Odrodzenia Arabskiego (Ba'ath). To ten zapis w praktyce uniemożliwiał jakąkolwiek inną polityczną zmianę w tym kraju. Przypomnijmy, że podobny zapis istniał w konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Jego zniesienie zaowocowało istotnym ożywieniem politycznym w postaci wejścia, w efekcie, zupełnie nowych partii do parlamentu oraz oczywiście do władzy i systemu ekonomicznego. Kolejną, swoistą cechą charakterystyczną syryjskiego modelu politycznego był wybór

głowy państwa – prezydenta. Do tej pory wybór odbywał się w postaci referendum, w którym zatwierdzano poparcie dla rządzącego – w praktyce przedstawiciela klanu Assadów. Taka forma była prawnie usankcjonowana, skutkując monopolem władzy, dzierzonym przez jedną rodzinę. Obecnie, w projekcie, to referendum zostało zastąpione normalnymi wyborami, w których musi wziąć udział przynajmniej dwóch kandydatów, by uznać je za ważne (art. 85). Co prawda nie zostało to zapisane, jak warunek niezbędny, ale i tak stanowi olbrzymi wyłom w dotychczasowej praktyce.

Utrzymany natomiast został, mimo postulatów środowisk chrześcijańskich islamski charakter władzy w państwie (art. 3). Oznacza to, że władzę może sprawować tylko osoba, która jest muzułmaninem. Ponadto kandydat przed wyborem musi jednak zamieszkiwać terytorium Syrii przez min. 10 lat i posiadać żonę syryjskiego pochodzenia. Ma to uchronić państwo przed instalacją polityków z obcego nadania, jak to np. miało miejsce w wypadku Gruzji.

W kwestiach gospodarczych została zniesiony zapis o gospodarce planowej. Od momentu wprowadzenia reform prownorynkowych, sugerowanych m.in. przez Bank Światowy, zapis ten powoli w praktyce tracił na znaczeniu. Jednakże jego istnienie skutecznie rozstrajało reformowaną w duchu ultraliberalnym gospodarkę, co w efekcie przyczyniło się do olbrzymich problemów a także w efekcie było jedną z przyczyn wybuchu protestów, które wyewoluowały później we wspierany z zewnątrz zbrojny opór. Obecny projekt odchodzi od założeń stricte liberalnych, kładąc jednak nacisk na swobodę w budowaniu rynku o charakterze narodowym.

Uwagę zwraca właśnie narodowy i propaństwowy charakter tego projektu. Ma on chronić Syrię przed dalszymi próbami siania destabilizacji z zewnątrz – zwłaszcza na polu politycznym. Czy to się uda?

Jeśli obecne władze syryjskie stłumią rebelię – niewątpliwie,

będą musiały zmierzyć się olbrzymimi oczekiwaniami wszystkich swoich mieszkańców. Ten projekt ostrożnie wychodzi na przeciw tym nadziejom. W wypadku wygranej rebeliantów i obalenia obecnych władz, można się spodziewać zupełnie innego systemu, który tylko z fasady będzie przypominał demokratyczny. Pod spodem będzie to system nieustannej walki i niepokoików, za który będą płacili Syryjczycy własną ekonomią i stagnacją w rozwoju jeszcze przez długie lata.

Projekt konstytucji można przeczytać [TUTAJ](#).

Opracowanie: ECAG

Na podstawie: Xportal.pl

Źródło: [Geopolityka.org](#)